

Osnove izrade PHP aplikacija

Prenošenje datoteka

Izradio: Davor Cihlar

Plan

- ▶ Što ćemo naučiti
 - ▶ Slanje datoteka na poslužitelj
 - ▶ Dohvaćanje poslanih datoteka
 - ▶ Spremanje datoteka na disk ili u bazu
 - ▶ Dohvaćanje spremljenih datoteka

Obrazac za prenošenje datoteka

- ▶ Obrazac za prenošenje datoteka izgleda malo drugačije nego obrazac za POST
 - ▶ `<form method="post" enctype="multipart/form-data">`
`<input type="file" name="datoteka" />`
`<input type="submit" value="Šalji" />`
`</form>`

Pristup prenesenim datotekama (1)

- ▶ Pristup prenesenim datotekama je moguć pomoću superglobalne varijable `$_FILES`
 - ▶ `$_FILES[EL]['name']` - ime originalne datoteke
 - ▶ `$_FILES[EL]['size']` - veličina datoteke
 - ▶ `$_FILES[EL]['type']` - mime tip datoteke (nije nužno točan jer ga šalje klijent)
 - ▶ `$_FILES[EL]['tmp_name']` - lokacija gdje je spremljena datoteka
 - ▶ `$_FILES[EL]['error']` - kod greške
 - ▶ *EL* je ime input elementa

Pristup prenesenim datotekama (2)

- ▶ Pomoću `isset($_FILES[EL])` moguće je provjeriti da li je poslan obrazac
 - ▶ Datoteka možda nije poslana
- ▶ Funkcija `is_uploaded_file` provjerava da li je datoteka poslana i da li ju je sigurno koristiti
 - ▶ `is_uploaded_file($_FILES[EL]['tmp_name'])`
- ▶ Više na:
 - ▶ <http://php.net/manual/en/function.is-uploaded-file.php>

Zadatak (1)

- ▶ Omogućite prenošenje datoteka
- ▶ Ispišite `$_FILES` pomoću funkcije `var_dump`
- ▶ Što se dogodi ako se ne odabere datoteka i pošalje obrazac?
- ▶ Napomena: nakon što se skripta izvrši, poslana datoteka se automatski briše

Spremanje datoteka

- ▶ Datoteku je moguće spremiti na dva načina
 - ▶ Na disk
 - ▶ Potrebno ju je samo premjestiti i preimenovati
 - Paziti da se ne izgubi neka postojeća datoteka
 - ▶ U bazu je potrebno zapisati lokaciju i tip datoteke
 - ▶ Prilikom brisanja iz baze, potrebno je izbrisati i datoteku
 - ▶ Potreban je pristup disku i potrebno je paziti na privilegije
 - ▶ Moguće je pristupati datotekama preko FTP/SFTP
 - ▶ U bazu
 - ▶ Na taj se način sve nalazi na jednome mjestu
 - ▶ Veća sigurnost
 - ▶ Sporiji pristup!

Spremanje datoteka na disk

- ▶ Primljenu datoteku potrebno je preseliti u direktorij posebno namijenjen za primljene datoteke
 - ▶ U protivnom će se datoteke automatski izbrisati nakon završetka skripte!
- ▶ Koristiti funkciju `move_uploaded_file`
 - ▶ Ta funkcija radi neke sigurnosne provjere i preseli datoteku
 - ▶ Ako dođe do greške vraća `false`, inače vraća `true`
 - ▶ <http://php.net/manual/en/function.move-uploaded-file.php>

Datoteke s jedinstvenim imenom

- ▶ Funkcija `tempnam` omogućuje stvaranje prazne datoteke s jedinstvenim imenom
 - ▶ Automatski traži slobodno ime
 - ▶ Stvorena datoteka nema ekstenziju
 - ▶ Nije bitno ukoliko se u bazu sprema mime tip
- ▶ Primjer:
 - ▶

```
$datoteka = tempnam("datoteke/", "Avatar");  
$poslana = $_FILES['slika']['tmp_name'];  
move_uploaded_file($poslana, $datoteka);
```
- ▶ Za "ljepše" nazive datoteka potrebno je ručno provjeravati postojanje datoteke
 - ▶ Paziti na konkurentnost skriptata!

Spremanje datoteka u bazu (1)

- ▶ Preporučeno je imati posebnu tablicu s datotekama
 - ▶ Ne nužno za sve datoteke ista tablica
- ▶ Preporučeni stupci su:
 - ▶ ID (INT) – identifikator
 - ▶ type (VARCHAR(10)) – mime tip
 - ▶ name (VARCHAR(64)) – naziv datoteke
 - ▶ data (MEDIUMBLOB) – podaci veličine do 2MB
 - ▶ Dobro bi došao i stupac s vremenom spremanja datoteke (DATETIME)
 - ▶ Moguće brisati sve datoteke starije od zadanog vremena

Spremanje datoteka u bazu (2)

- ▶ Jednostavnosti radi, primljenu datoteku ćemo učitati u memoriju i tako spremiti u bazu
 - ▶ Cijelu datoteku moguće je učitati pomoću funkcije `file_get_contents`
 - ▶ Za napredne: proučiti `PDO::PARAM_LOB`
- ▶ Nije potrebno brisati primljenu datoteku s diska jer se automatski briše nakon završetka skripte

Dohvaćanje spremljenih datoteka

▶ S diska

- ▶ Datoteke je moguće dohvatiti direktno
 - ▶ Paziti na privilegije (sigurno će raditi sa 644)
- ▶ Dohvaćanje datoteka preko PHP-a je objašnjeno u prošlom predavanju
- ▶ **Zabraniti** pristup datotekama koje sadrže ../

▶ Iz baze

- ▶ Nije moguće direktno dohvatiti!
- ▶ Najjednostavniji način je izvršiti upit, učitati podatke u memoriju i na kraju ih prikazati korisniku
- ▶ Za napredne: proučiti `PDO::PARAM_LOB`

Dohvaćanje datoteka iz baze

- ▶ Preporučeno je imati **zasebnu** skriptu za dohvaćanje datoteka iz baze
- ▶ Potrebno je ručno odrediti mime tip (zaglavlje Content-Type)
 - ▶ U protivnom će preglednik misliti da se radi o HTML-u što nikako nije dobro za slike i ostale binarne datoteke
- ▶ Poželjno je i postaviti zaglavlje Content-Length kako bi preglednik znao koliko veliku datoteku dohvaća
 - ▶ Bez toga korisnik ne zna koliko će dohvaćanje trajati

Zadatak (2)

- ▶ Proširiti zadatak s prijavom iz prošlog predavanja tako da korisnik stranice može postavljati datoteke na poslužitelja
 - ▶ Samo prijavljeni korisnici mogu postavljati i dohvaćati datoteke
 - ▶ Svi korisnici mogu vidjeti koje datoteke se nalaze na poslužitelju
- ▶ U bazu spremati dobiveni mime tip datoteke i postavljati ga prilikom slanja datoteke pregledniku
- ▶ Datoteke prikazivati onim imenom kakvim ih je korisnik nazvao ([' name ']), ali paziti da se ne prebrišu istoimene datoteke
 - ▶ Nije bitno da li datoteke spremate u bazu ili na disk